

**SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU
BRANITELJA DUBROVNIKA 29
20000 DUBROVNIK**

**STRATEŠKI PROGRAM ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA
U PODRUČJU HUMANISTIČKIH ZNANOSTI
2017. - 2022.**

Dubrovnik, srpanj 2017.

Na temelju članka 59. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, br.: 123/03., 198/03., 105/04., 174/04. i 2/07.- Odluka UsRH, 46/07., 63/11., 94/13., 139/13., 101/14. - Odluka UsRH i 60/15 - Odluka UsRH) i sukladno članku 60. Statuta Sveučilišta u Dubrovniku, Senat Sveučilišta Sveučilišta u Dubrovniku na 142. sjednici održanoj 18. srpnja 2017. godine donio je Strateški program znanstvenih istraživanja u području humanističkih znanosti 2017. – 2022.

SADRŽAJ

1. SVRHA OSNIVANJA I RADA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU.....	2
1.1. Vizija	3
1.2. Misija	3
1.3. Ustroj Sveučilišta u Dubrovniku	3
2. ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU U ZNANSTVENOM I POSLOVNOM OKRUŽENJU.....	6
2.1. Struktura zaposlenika u znanstvenim zvanjima	6
2.2. Popis znanstvenih projekata u području humanističkih znanosti.....	7
2.3. Broj objavljenih znanstvenih radova u području humanističkih znanosti	9
2.4. SWOT analiza.....	9
3. STRATEŠKI CILJEVI	11
4. OČEKIVANI ISHODI STRATEŠKOG PROGRAMA ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA	11
5. ZNANSTVENE TEME KOJE SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU NAMJERAVA ISTRAŽIVATI S DETALJNIM PROGRAMOM RADA I POSEBNIM CILJEVIMA ZA SVAKU TEMU.....	12
5.1. Dubrovnik i Mediteran (kultura i identitet).....	12
5.2. Društveni, kulturni i književni život Dubrovnika 19. stoljeća	14
5.3. Povijest dubrovačke periodike.....	15
5.4. Različiti aspekti gospodarskog razvoja na prostoru istočnog Jadrana (15. - 20. stoljeće)	16
5.5. Kultura sjećanja i hrvatska politička povijest 20. stoljeća	18
5.6. Kultura i književnost renesanse u Dalmaciji (književni krugovi i kultura svakodnevice, usmena književnost, talijanski utjecaji, hrvatski latinisti...).....	18
5.7. Znanje kao društveni i povjesni fenomen u svjetlu filozofske antropologije.....	19
5.8. Umjetnost i društvo.....	20
6. PLAN ORGANIZACIJSKOG RAZVOJA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU.....	22
7. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI PROVEDBE STRATEŠKOG PROGRAMA ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA.....	23

1. SVRHA OSNIVANJA I RADA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU

Svrha osnivanja i rada Sveučilišta u Dubrovniku je prenošenje znanja, sposobnosti i vještina, postizanje znanstvenih rezultata kroz znanstveno-istraživački rad, nastavno i znanstveno izdavaštvo, a u interesu regionalnog razvoja, kao i razvoja u nacionalnim i međunarodnim okvirima. Sveučilište ostvaruje prioritetne zadatke i ciljeve kroz:

- ustrojavanje i izvođenje sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija,
- ustrojavanje i izvođenje stručnih studija,
- ustrojavanje i izvođenje programa stručnog usavršavanja,
- obavljanje znanstvenog i visokostručnog rada uz uvjete utvrđene posebnim propisima,
- izdavačku, bibliotečnu i informatičku djelatnost za potrebe nastave te znanstvenog i stručnog rada,
- izradu stručnih mišljenja i vještačenja,
- stručno i poslovno savjetovanje, organiziranje stručnih i znanstvenih savjetovanja.

Sveučilište u Dubrovniku, kao šesto javno sveučilište u Republici Hrvatskoj, je po svojim programima, po svojoj organizaciji i tehničkoj opremljenosti vrlo suvremena visokoškolska i znanstvena ustanova. Osnovna su mu obilježja:

- organizacijski ustroj i financijsko poslovanje koje omogućuje potpunu integriranost Sveučilišta,
- organiziranost prema odjelskom načelu i s institutima, centrima, zavodima i drugim organizacijskim cjelinama, bez pravnih osobnosti, izvodi sveučilišne i stručne studije, ustrojava i izvodi nastavni, znanstveni i visokostručni rad,
- izvedba studijskih programa u potpunosti usklađenih s preporukama Bolonjske deklaracije,
- osiguranje prijenosa ECTS bodova i mobilnost studenata i nastavnika,
- poticanje aktivnog uključivanja studenata u nastavni proces, upravna tijela i istraživačke projekte te njihove izvannastavne aktivnosti,
- kontinuirano praćenje kvalitete nastavnih aktivnosti na temelju obostranoga ocjenjivanja nastavnika studenata,
- poticanje nastavnoga i znanstvenog usavršavanja nastavnika i suradnika, održavanje i unapređenje sustava upravljanja kvalitetom (ISO 9001), s dvojnom certifikacijom Hrvatskog registra brodova (Croatian Register of Shipping – CRS) i Bureau Veritas,
- praćenje potreba gospodarstva i društvene zajednice pri izradbi novih nastavnih planova i programa kojima je ishodište u tradiciji i kulturi Dubrovnika, ali uz uvođenje novih i suvremenih programa na kojima će se stvarati nove tradicije,
- otvorenost prema međunarodnoj suradnji radi privlačenja međunarodnih programa i stranih studenata.

Temeljna zadaća Sveučilišta je odgovoran doprinos podizanju opće razine obrazovanja putem preddiplomskog, diplomskog, poslijediplomskog i cjeloživotnog učenja, znanstvenog i stručnog istraživanja, te umjetničkog i istraživanja i stvaralaštva.

1.1. Vizija

Sveučilište u Dubrovniku temeljiti će svoj dugoročni održivi razvoj na promicanju najviših moralnih i društvenih standarda, poboljšanju postojećih i pokretanju novih visokokvalitetnih studijskih programa prilagođenih društvenim potrebama lokalne zajednice i Republike Hrvatske te standardima Europske unije, izvrsnosti obrazovanja, cjeloživotnom obrazovanju, znanstveno-istraživačkom i umjetničkom stvaralaštvu, međunarodnoj prepoznatljivosti, društvenoj odgovornosti, ekološkoj osviještenosti i sustavnom poticanju uključivanja i studenata i nastavnoga i nenastavnog osoblja kao nositelja svih ključnih aktivnosti i procesa na Sveučilištu.

1.2. Misija

Misija Sveučilišta u Dubrovniku je ostvarivati društvene interese provedbom obrazovanja na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima, cjeloživotnog obrazovanja, znanstveno-istraživačkog, umjetničkog i stručnog rada - utemeljenoga na načelima održivog razvoja, društveno odgovornog ponašanja i izvrsnosti koje se kontinuirano ugrađuju i u lokalnu i u širu društvenu zajednicu, uz promicanje međunarodne i međusveučilišne suradnje.

1.3. Ustroj Sveučilišta u Dubrovniku

Upravu Sveučilišta u Dubrovniku čine: rektor, Senat i Sveučilišni savjet, a na razini sveučilišnih odjela: stručna vijeća odjela i pročelnici odjela te znanstveno vijeće Instituta i ravnatelj Instituta.

Rektor je čelnik i voditelj Sveučilišta. Organizira i vodi rad i poslovanje Sveučilišta, predstavlja i zastupa Sveučilište te poduzima pravne radnje u ime i za račun Sveučilišta u skladu sa zakonom i statutom Sveučilišta. Za svoj rad odgovoran je Senatu. Mandat rektoru traje četiri godine i može se jednom ponoviti.

Prorektori pomažu rektoru u radu, a rektor svojim rješenjem utvrđuje djelokrug njihovog rada. Proektore imenuje Senat na prijedlog rektora. Za proektora može biti imenovan nastavnik/ca sa znanstveno-nastavnim zvanjem (redoviti profesor, izvanredni profesor). Prorektori sudjeluju u radu Senata bez prava glasovanja. Mandat proektoru traje četiri godine ili onoliko koliko traje mandat rektoru.

Senat je izborno stručno tijelo Sveučilišta koje se bira na način kojim se osigurava zastupljenost svih sveučilišnih sastavnica. Senat ima dvadesetjednog člana. Članovi Senata su: rektor, pročelnici sveučilišnih odjela, ravnatelji sveučilišnih instituta, šest predstavnika zaposlenika izabralih u znanstveno-nastavno zvanje po pojedinom sveučilišnom odjelu, predstavnik zaposlenika izabralih u znanstveno ili znanstveno-nastavno zvanje s Instituta za more i priobalje, predstavnik zaposlenika Sveučilišta s izborom u nastavno zvanje, predstavnik zaposlenika Sveučilišta s izborom u suradničko zvanje, predstavnik ostalih zaposlenika Sveučilišta, predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta, zamjenik predsjednika Studentskog zbora Sveučilišta, predstavnik studenata poslijediplomskih studija Sveučilišta. Članovi Senata biraju se na vrijeme od četiri godine. Senat, sukladno zakonu i Statutu, odlučuje o svim akademskim, znanstvenim, umjetničkim i stručnim pitanjima, uključivši odlučivanje o organizaciji, znanstvene, stručne i nastavne djelatnosti, o izboru nastavnika, o razvojnim i poslovnim pitanjima kao i drugim pitanjima predviđenim zakonom.

Sveučilišni savjet je tijelo je koje skrbi o ostvarivanju djelatnosti Sveučilišta prema aktu o osnivanju i Statutu, razvitu Sveučilišta i njegovoj interakciji s društvom u kojemu djeluje, raspravlja i potvrđuje strateške i razvojne odluke Senata, nadzire izvršavanje zadaća Sveučilišta, zakonitost njegova rada, racionalnu uporabu kadrovske i materijalnih resursa, ostvarivanje odluka Senata, te obavlja druge poslove određene Statutom. Članovi Sveučilišnog savjeta imenuju se na vrijeme od četiri godine, a ista osoba može biti ponovno izabrana za člana Sveučilišnog savjeta.

Sveučilište u Dubrovniku organizirano je na odjelskom načelu a njegove sastavnice nemaju pravnu osobnost. Sveučilišni odjeli su znanstveno-nastavne sastavnice Sveučilišta, koje čine nastavnici, znanstvenici i suradnici Sveučilišta iz određenih znanstvenih polja, interdisciplinarnih znanstvenih područja i/ili iz nekoga područja umjetnosti. Sveučilišni odjel osniva Senat posebnom odlukom kojom se određuje djelokrug njegovoga rada (studijski program, znanstveno-nastavni, umjetnički, stručni rad i sl., znanstveno polje i/ili interdisciplinarno znanstveno područje, naziv, nastavnici i drugo). Sveučilišni odjel ima pročelnika i stručno vijeće.

Na Sveučilištu su:

- Pomorski odjel,
- Odjel za ekonomiju i poslovnu ekonomiju,
- Odjel za elektrotehniku i računarstvo,
- Odjel za akvakulturu,
- Odjel za komunikologiju,
- Odjel za umjetnost i restauraciju,
- Odjel za stručne studije (u osnivanju),
- Odjel za humanističke znanosti (u osnivanju).

Pročelnik odjela predstavlja i zastupa odjel te upravlja njegovim radom, njegov je čelnik i voditelj i brine o znanstvenom i stručnom usavršavanju nastavnika i suradnika na odjelu.

Stručno vijeće odjela čine pročelnik odjela, svi nastavnici izabrani u znanstveno-nastavna ili umjetničko-nastavna zvanja s polovicom (1/2) i više od polovice (1/2) punog radnog vremena na odjelu, predstavnik nastavnika s izborom u nastavno zvanje, predstavnik nastavnika s izborom u suradničko zvanje, predstavnik studenata preddiplomskih i predstavnik studenata diplomske studije toga odjela.

Sveučilišni institut je sastavnica Sveučilišta koja se osniva radi obavljanja znanstvene djelatnosti u jednom ili više srodnih znanstvenih polja, redovito povezano s procesom visokog obrazovanja na Sveučilištu. Sveučilišni institut ima ravnatelja i znanstveno vijeće. Na Institutu za more i priobalje, znanstvenoj sastavničkoj jedinici Sveučilišta u Dubrovniku, u sastavu kojega je akvarij u Tvrđavi sv. Ivana i Botanički vrt na Lokrumu, odvijaju se intenzivna znanstvena istraživanja prirodnih značajaka Jadranskoga mora i priobalja.

Ravnatelj Instituta upravlja radom Instituta, njegov je čelnik i voditelj, predstavlja i zastupa Institut te brine o znanstvenom i stručnom usavršavanju znanstvenika, suradnika i stručnih suradnika Instituta.

Znanstveno vijeće Instituta utvrđuje i provodi znanstvenu i stručnu strategiju Instituta, te obavlja druge poslove sukladno Statutu. Znanstveno vijeće Instituta čine svi znanstvenici Instituta izabrani u odgovarajuća znanstvena zvanja (znanstveni suradnici, viši znanstveni suradnici i znanstveni savjetnici), jedan predstavnik osoba izabranih na suradnička radna mjesta i jedan predstavnik izabran u stručna zvanja (stručni suradnik, viši stručni suradnik i stručni savjetnik).

Sveučilišni zavodi (dalje: zavodi) su sastavnice Sveučilišta koje se osnivaju radi obavljanja stručne i znanstvene djelatnosti u jednom ili više srodnih znanstvenih polja. U njima se obavljaju djelatnosti kojima se povezuju praksa i znanost. Zavode osniva Senat. U Zavodu za mediteranske kulture Sveučilišta u Dubrovniku pružaju se usluge kemijskih analiza vina, maslinova ulja i tla te se proizvodi sadni materijal mediteranskih kultura, a u pripremi je i njegova buduća odrednica prema istraživanju u području biotehničkih znanosti mediteranskih kultura.

Ostale ustrojbenе jedinice Sveučilišta u Dubrovniku su:

- Knjižnica za tehničke i biotehničke znanosti,
- Knjižnica za društvene znanosti,
- Centar za turističku dokumentaciju;
- Centar za informatičku potporu;
- poslovno-obrazovni centri:
  - Sveučilišni centar za jezike,
  - Centar za izobrazbu pomoraca,

- Centar za turističke vodiče i voditelje poslovnica;
- Školsko-istraživački brod Naše more;
- Istraživačka brodica Baldo Kosić II.

Stručnu potporu sastavnicama Sveučilišta daju sveučilišne službe i uredi:

- Kadrovska služba,
- Služba za administrativne i opće poslove,
- Služba za preddiplomske i diplomske studije,
- Služba za poslijediplomske studije,
- Služba za finansijsko-knjigovodstvene i računovodstvene poslove,
- Služba za međunarodne odnose i istraživačke projekte,
- Služba za izdavaštvo i marketing,
- Služba za tehničko održavanje i osiguranje,
- Služba za unutarnju reviziju,
- Ured za kvalitetu,
- Ured za savjetovanje i profesionalnu orientaciju studenata,
- Ured za odnose s javnostima.

Posebna sastavnica Sveučilišta u Dubrovniku (s pravnom osobnosti) je Studentski centar Dubrovnik.

2. ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU U ZNANSTVENOM I POSLOVNOM OKRUŽENJU

2.1. Struktura zaposlenika u znanstvenim zvanjima

U tablici koja slijedi prikazan je broj zaposlenika s izborom u znanstveno zvanje zaposleni u punom radnom vremenu na Sveučilištu u Dubrovniku

	Ukupno	Znanstveni suradnik	Viši znanstveni suradnik	Znanstveni savjetnik	Znanstveni savjetnik – trajno zvanje
Zaposlenici s izborom u znanstveno zvanje	79	51	14	11	3
Zaposlenici s izborom u znanstveno zvanje iz znanstvenog područja humanističkih znanosti,	11	11	-	-	-

2.2. Popis znanstvenih projekata u području humanističkih znanosti

U tablici koja slijedi prikazani su znanstveni projekti od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2016. u području humanističkih znanosti na kojima sudjeluju zaposlenici Sveučilišta u Dubrovniku u svojstvu voditelja projekta i/ili suradnika na projektu.

POPIS ZNANSTVENIH PROJEKATA U PODRUČJU HUMANISTIČKIH ZNANOSTI ZA RAZDOBLJE OD 1. 1. 2011. DO 31.12.2016.						
R. br.	Naziv projekta	Trajanje projekta	Ustanova nositelja	Voditelj projekta	Suradniči sa Sveučilišta u Dubrovniku	Izvor financiranja
1.	ICOMOS Action Plan on 20th century Heritage/Worldwide Survey	2001. - 2013.	US/ICOMOS (International Committee on Monuments and Sites)	doc. dr. sc. Sandra Uskoković	-	US/ICOMOS, UNESCO, Pariz
2.	Zasnivanje metafizike u Platonovoj filozofiji	2007. - 2012.	Institut za filozofiju, Zagreb	prof. dr. sc. Damir Barbarić	doc. dr. sc. Davor Ljubimir	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
3.	Metafizičko utemeljenje znanosti i njezino osamostaljenje od metafizike	2007. - 2012.	Institut za filozofiju, Zagreb	prof. dr. sc. Stipe Kutleša	doc. dr. sc. Davor Ljubimir	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
4.	Figuralne umjetnosti 13. - 16.stoljeća u Hrvatskoj	2007.- 2014.	Sveučilište u Zagrebu	Prof. dr. sc. Igor Fisković	doc. dr. sc. Sandra Uskoković	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
5.	Likovna umjetnost i likovna kultura 19., 20. i 21. stoljeća u Dalmaciji	2008.- 2013.	Sveučilište u Zadru	izv. prof. dr. sc. Vinko Srhoj	doc. dr. sc. Sandra Uskoković doc. dr. sc. Sanja Žaja Vrbica	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
6.	Strategies of symbolic nation-building in West-Balkan states: intents and results	2011.- 2014.	University of Oslo	Prof. Pål Kolstø	doc. dr. sc. Davor Pauković	Research Council of Norway
7.	City and Identity - Socialist Realism and Socialist Modernism.	2011. – 2014.	ICOMOS Poland & ICOMOS Germany	Berlin Landesdenkmala, ICOMOS Poland & ICOMOS	doc. dr. sc. Sandra Uskoković	ICOMOS Poland & ICOMOS Germany

	Architectural and Urban Post War Heritage in Central and Eastern Europe/CEE			Germany u suradnji s Biuro Stołecznego Konserwatora Zabytków Urząd m.st. Warszawy i DOCOMOMO Njemačka i DOCOMOMO, Polska		
8.	Valorizacija Hektorovićevih apokrifia	2013. – 2014.	Sveučilište u Dubrovniku	doc. dr. sc. Natalia Stagl Škaro	-	Sveučilište u Dubrovniku
9.	Kultura sjećanja: Zločin na otoku Daksa pokraj Dubrovnika iz 1944. godine	2014.- 2015.	Sveučilište u Dubrovniku	doc. dr. sc. Davor Pauković	izv. prof. dr. sc. Pero Maldini, doc. dr. sc. Marijana Musladin	Sveučilište u Dubrovniku
10.	History and state of tourism in Homabay County and possibilities for its development	2014. - 2016.	Rongo University Kenija	prof. dr. sc. Jerry Agalo	doc.dr.sc. Marija Benić Penava	Rongo University Kenija
11.	Transformacije kolektivnih i individualnih identiteta u Dubrovačkoj Republici od kasnog srednjeg vijeka do 19. stoljeća	2014. – 2018.	Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku	akademik Nenad Vekarić	dr. sc. Marija Gjurašić, dr. sc. Irena Ipšić	Hrvatska zaklada za znanost
12.	Framing the Nation and Collective Identity in Croatia: Commemorative Speeches and Remembrance of Twentieth Century Traumas	2014.- 2018.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	doc. dr. sc. Vjeran Pavlaković	doc. dr. sc. Davor Pauković	Hrvatska zaklada za znanost
13.	Integrativne politike urbane kulture – strategije proizvodnje urbaniteta	2016.	Sveučilište u Dubrovniku	doc. dr. sc. Sandra Uskoković	-	Sveučilište u Dubrovniku

14.	Povijest turizma Dubrovnika u prvoj polovini 20. stoljeća	2016. – 2018.	Sveučilište u Dubrovniku	doc. dr. sc. Marija Benić Penava	dr. sc. Marija Gjurašić	Sveučilište u Dubrovniku
-----	---	---------------	--------------------------	----------------------------------	-------------------------	--------------------------

2.3. Broj objavljenih znanstvenih radova u području humanističkih znanosti

BROJ ZNANSTVENIH RADOVA ZNANSTVENIKA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU U PODRUČJU HUMANISTIČKIH ZNANOSTI ZA RAZDOBLJE OD 1.1.2011. DO 31.12.2016.		
Radovi u CC i WoS bazama	Ostali radovi koji se računaju prilikom izbora u zvanje	Knjige
12	76	11

2.4. SWOT analiza

Prednosti:

1. Integrirano sveučilište s dobrom organizacijskom strukturom i jednostavnim načinom donošenja odluka
2. Atraktivna lokacija, dobra opremljenost i kapacitet prostora sveučilišnog kampusa
3. Dobra nacionalna i međunarodna zrakoplovna povezanost
4. Izuzetno snažna tradicija humanističkog obrazovanja u Dubrovniku
5. Bogata arhivska građa (Državni arhiv u Dubrovniku, samostanske i javne knjižnice...) važna za istraživanja iz područja humanističkih znanosti
6. Otvorenost Dubrovnika znanostvenoj zajednici posredstvom IUC-a
7. Postojeći preddiplomski i poslijedipomski sveučilišni studiji iz područja humanističkih znanosti
8. Dobro razvijena međunarodna suradnja i veliki broj potpisanih Erasmus+ ugovora s različitim institucijama
9. Suradnja sa Zavodom za povjesne znanosti HAZU u Dubrovniku

Slabosti:

1. Nedostatna opremljenost sveučilišne knjižnice literaturom iz humanističkih znanosti
2. Nedostatna finansijska sredstva, osobito za istraživačka putovanja u arhive i knjižnice unutar RH i u druge europske zemlje
3. Slaba vidljivost i prepoznatljivost relativno mladog Sveučilišta na nacionalnoj, a posebno međunarodnoj razini

4. Nedovoljan broj nacionalnih i međunarodnih znanstvenih projekata
5. Slaba vidljivost nakladničke djelatnosti, odnosno nedovoljna prepoznatljivost sveučilišnih publikacija
6. Nedovoljna znanstveno-istraživačka suradnja s relevantnim stranim sveučilištima i institucijama iz područja humanističkih znanosti
7. Financiranje se previše oslanja na proračunska sredstva, odnosno nedostaju inicijative i osmišljeni programi privlačenja sredstava iz različitih izvora, uključujući i tržišne aktivnosti povezane s djelokrugom rada Sveučilišta
8. Nedovoljna kadrovska kapacitiranost
9. Nedostatak studentskog doma

Prilike:

1. Značenje i prepoznatljivost Dubrovnika na svjetskoj razini pruža veliku mogućnost Sveučilištu da se pozicionira kao atraktivno mjesto za edukaciju, znanstvena istraživanja i suradnju s uglednim međunarodnim sveučilištima i institucijama. Sveučilište može ostvariti značajne komparativne prednosti u odnosu na slične programe konkurentnih sveučilišta, posebno u odnosu na Erasmus studente. S tim je povezano i rješavanje smještajnih kapaciteta za studente preko projekta izgradnje studentskog doma koji bi uskoro trebao biti otvoren (jesen 2018.)
2. Osmišljavanje različitih edukacijskih programa, samostalno i u suradnji s turističkim sektorom, za dio velikog broja turista koji posjećuju Dubrovnik, što bi dovelo do pribavljanja dodatnih finansijskih sredstava te promoviranja Sveučilišta, odnosno studijskih programa, projekata i nakladničke djelatnosti
3. Dostupnost različitih stipendija i programa mobilnosti znanstveno-nastavnog osoblja na Sveučilištu
4. Pokretanje vlastitih znanstveno-istraživačkih projekata
5. Interdisciplinarno povezivanje humanističkih znanosti s prirodnim, društvenim i tehničkim znanostima, te proširenje suradnje s različitim visokoobrazovnim institucijama u Hrvatskoj i s međunarodnom znanstvenom zajednicom.
6. Dodatno povezivanje s lokalnom zajednicom, te sudjelovanje u izradi strategija i projekata u gospodarstvu, posebice u turizmu koji se odnose na valorizaciju baštine
7. Osnivanje humanističkog odjela, pokretanje novih humanističkih studija na svim razinama i programa cjeloživotnog učenja te povećanja broja studenata

Smetnje:

1. Marginalizacija humanističkih znanosti u okvirima šire znanstvene zajednice
2. Nedostatni iznos finansijskih sredstava za financiranje znanosti i obrazovanja

3. Nemogućnost zapošljavanja novih i otežana mogućnost napredovanja postojećih djelatnika
4. Nepovjerenje u rezultate znanstvenih istraživanja unatoč deklarativnoj podršci

3. STRATEŠKI CILJEVI

Za razvoj znanstvene djelatnosti području humanističkih znanosti u narednom razdoblju (2017.-2022.) Sveučilište je postavilo sljedeće strateške ciljeve:

- **Cilj 1:** Unaprjeđenje kvalitete i opsega istraživačke djelatnosti
- **Cilj 2:** Nastavak poticanja objavljivanja znanstvene produkcije - znanstvene radove A1 kategorije i/ili one u najistaknutijim međunarodnim publikacijama te razvijati sustave nagrađivanja znanstvenog rada na razini znanstveno-nastavnih sastavnica
- **Cilj 3:** Povećanje broja i iznosa financiranja istraživačkih projekata iz područja humanističkih znanosti
- **Cilj 4:** Nastavak suradnje s lokalnom zajednicom i gospodarstvom
- **Cilj 5:** Povećanje međunarodne vidljivosti
- **Cilj 6:** Povećanje interdisciplinarnih istraživanja i suradnje
- **Cilj 7:** Pokretanje znanstvenih časopisa i publikacija
- **Cilj 8:** Pokretanje novih studija i programa cjeloživotnog obrazovanja
- **Cilj 9:** Razvijanje mobilnosti nastavnika i studenata
- **Cilj 10:** Adekvatno opremanje knjižnice iz područja humanističkih znanosti

4. OČEKIVANI ISHODI STRATEŠKOG PROGRAMA ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA

Razvojem znanstvene djelatnosti u području humanističkih znanosti u skladu s postavljenim ciljevima za naredno razdoblje (2017.-2022.) Sveučilište u Dubrovniku očekuje sljedeće ishode strateškog programa istraživanja:

1. Kontinuirano povećavanje broja i kvalitete znanstvenih radova najviših kategorija, na nacionalnoj i na međunarodnoj razini, posebice od strane nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima
2. Povećan opseg, znanstvena razina i kvaliteta istraživanja iz humanističkih i interdisciplinarnih područja znanosti
3. Porast broja znanstveno-istraživačkih projekata financiranih od lokalne zajednice, gospodarstva, Hrvatske zaklade za znanost i međunarodnih znanstvenih izvora, posebice EU fondova
4. Prepoznatljivost Sveučilišta kao poželjnog partnera u osmišljavanju, organiziranju i provođenju različitih projekata na lokalnoj i međunarodnoj razini
5. Adekvatno valoriziranje znanstveno-istraživačkog rada
6. Povećana međunarodna suradnja s relevantnim stranim sveučilištima i znanstvenim institucijama (mobilnost znanstvenika, zajednički projekti, Erasmus ugovori, međunarodne konferencije, po mogućnosti organiziranje zajedničkih studija)
7. Adekvatno opremljena knjižnica za humanističke znanosti
8. Ustrojen Odjel za humanističke znanosti
9. Pokrenut diplomski studij iz polja povijesti i drugi humanistički studiji i programi cjeloživotnog obrazovanja
10. Pokrenut međunarodni interdisciplinarni časopis *Suvremeni Mediteran* i druge znanstvene publikacije

5. ZNANSTVENE TEME KOJE SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU NAMJERAVA ISTRAŽIVATI S DETALJNIM PROGRAMOM RADA I POSEBNIM CILJEVIMA ZA SVAKU TEMU

5.1. Dubrovnik i Mediteran (kultura i identitet)

Istraživanje umjetničkih izložbi, likovnih pojava i kritika na dubrovačkom području
Povjesnoumjetničko istraživanje likovnih umjetnosti i arhitektonske baštine Dubrovnika od srednjeg vijeka do suvremenog stvaralaštva, unutar mediteranskog i srednjeeuropskog konteksta. Istraživački rad posebno je usmjeren na identificiranje različitih umjetničkih osobnosti, stvaratelja rođenih u dubrovačkoj sredini te umjetnika koji dolaze u Dubrovnik, tu borave kraće ili dulje vrijeme i utječu na lokalnu produkciju ili svojim radovima obogaćuju fundus lokalne baštine, te Dubrovčanima

izvan Dubrovnika. Rezultati istraživanja osnova su za identifikaciju do sada nepoznatih autora, njihovih opusa i radova, valorizaciju i zaštitu djela te će biti diseminirani u različitim publikacijama i predstavljeni na izložbama.

Urbana slika – transformacije, tranzicije i konstrukcije

Urbana slika je refleksija i konstitutivni faktor formacije i dinamike urbanog identiteta. Gradovi lokaliziraju svoje idenetite i povezuju ih sa globalnim znakovima utilitarnosti, funkcije i simboličkog poretka. Istraživanje će se baviti pitanjima kako se identiteti stvaraju i ponovno kreiraju, koriste i zloupotrebljavaju, komuniciraju i politiciziraju, izražavaju i zamišljaju te brendiraju. Naposlijetku, nastojat će se odgovoriti kako se navedeni identiteti nose sa dinamičkom interpolacijom neksusa lokalnog i globalnog, centra i periferije, urbanog i suburbanog, novog i starog.

Performativnost identiteta – odnos performativnosti i identiteta u performativnim umjetnostima

Umjetnost najbolje predstavlja i oblikuje imaginarne konstrukte određenih društava. Umjetničke prakse i percepcije često predstavljaju procese stvaranja identiteta, pri čemu se percepcija objekata (predmeta) kao umjetničkog djela identificira s kulturnim zahtjevima u korelaciji sa specifičnim estetskim standardima. Stoga će se unutar ove teme obraditi primjeri performativnih praksa u Hrvatskoj koji u svojim djelima propituju ovaj odnos tj. stvaraju specifične više značne identitete kroz među-kulturni dijalog. Pogotovo će se staviti naglasak na one performativne umjetnosti koje su izvršile značajan utjecaj na formiranje društvenih memorija ili su se bavile marginaliziranim grupama.

Program rada:

Istraživanje građe u hrvatskim arhivima (Državnom arhivu u Dubrovniku, Zadru, Zagrebu, arhivu Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu i sl.), knjižnicama (Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku, knjižnicama Filozofskog fakulteta i Akademije likovne umjetnosti u Zagrebu, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu i dr.), galerijama (Umjetnička galerija Dubrovnik) i muzejima (Muzej suvremene galerije Zagreb, Muzej arhitekture Zagreb) te arhivima europskih likovnih akademija na kojima su se školovali umjetnici povezani s našim područjem. Istraživanje periodike te različitih baza podataka s literaturom i izvorima s humanističkog područja. Rad na sintezi obrađenog materijala, pisanje znanstvenih radova i studija. Suradnja s domaćim i inozemnim kolegama iz područja humanističkih znanosti.

Posebni ciljevi istraživanja:

1. Temeljem podataka pronađenim u izvorima te relevantne literature identificirati, analizirati i valorizirati različite likovne umjetnike i djela koja su vezana uz dubrovačko područje, pogotovo u razdoblju 19. stoljeća koje je ostalo do sada nedovoljno istraženo. Poseban naglasak biti će na opusima umjetnika koji nisu uvršteni u pregled likovnih djela kod nas te njihovo mjesto u hrvatskoj povijesti umjetnosti.
2. Kroz istraživanje, nastojat će se odgovoriti kako se urbani lokalni ali i regionalni identiteti nose sa dinamičkom interpolacijom neksusa lokalnog i globalnog, centra i periferije, urbanog i suburbanog, novog i starog. Krajnji *cilj* istraživanja jest rasvjetljenje urbanih konflikata vizualne i društvene prirode i njihove korelacije sa definiranjem današnjih urbanih identiteta. Kroz interdisciplinarno istraživanje i refleksiju na suvremene tokove i zbivanja u gradovima, re-definirat će se uspostavljeni koncepti urbaniteta kroz pomoćne teme transformacije, tranzicije i konstrukcije tj. re-konstrukcije, pogotovo na primjeru hrvatskih gradova koji osim procesa tranzicije prolaze i kroz proces utjecaja industrije masovnog turizma i njegovih negativnih posljedica.
3. Istraživanje ima za cilj da se kroz analizu performativnih praksi definira priroda višezačnih identita kao i pitanje među-kulturnog dijaloga na današnjoj hrvatskoj suvremenoj, umjetničkoj sceni. Nadalje, nastojat će se definirati pojам današnjih hrvatskih, kontekstualnih, kulturnih identiteta te na koji način se umjetničke manifestacije vezuju tj. određuju proces stvaranja i rekreiranja identiteta koji danas u globaliziranom svijetu više nisu fiksni ni determinirani kao što su nekad bili.

5.2. Društveni, kulturni i književni život Dubrovnika 19. stoljeća

Književna povijest i historiografija ocjenjivala je dubrovačko 19. stoljeće kao razdoblje stvaranja konvencionalnih i tradicionalnih djela u formi i sadržaju te naglašavala skromne umjetničke dosege. Ovo istraživanje želi ukazati na važnost kontinuiteta koji je dubrovačka sredina održala u turbulentnom vremenu nakon ukinuća Dubrovačke Republike i predstaviti neke manje značajne, ali vrijedne književnike i kulturne djelatnike i njihov rad posebice u djelovanju na afirmaciji hrvatskog jezika i kulture. U Dubrovniku tada djeluje krug književnika i kulturnih djelatnika koji su svojim djelovanjem povezali dubrovačku književnost i tradiciju s preporodnim idejama i upravo će njihovi opusi predstavljati korpus ovog istraživanja. Analizirat će se socijalna slika Pelješca i dubrovačkih otoka u 19. stoljeću (na primjeru otoka Mljeta); a posebno društvene i obiteljske strukture otočana.

Program rada:

Istraživanje arhivske građe u Dubrovačkom arhivu, pregledavanje građe u Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku, Muzeju i zbirci Baltazara Bogićića u Cavtatu. Istraživanje u

arhivima u Zadru i Zagrebu, rad na dostupnoj građi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, rad na sintezi obrađenog materijala, pisanje znanstvenih radova i studija. Suradnja s kolegama s odjela na kojima su zastupljene humanističke znanosti. Društvene i obiteljske strukture stanovništva Pelješca i dubrovačkih otoka u 19. stoljeću (posebno otoka Mljeta) istražit će se na osnovi crkvenih arhivskih vredna Knjiga stanja duša, povjesnog katastra i drugih dostupnih vredna te relevantna literatura.

Posebni ciljevi istraživanja:

1. Uz pomoć relevantne književnopovijesne i teorijske literature te istraživanja vredna i arhivskih podataka znanstveno valorizirati stvaralačke opuse dubrovačkih književnika 19. st. u kontekstu političkih prilika i društvenih zbivanja (romantičarski pokreti u Europi, ilirski narodni preporod u Hrvatskoj). Iz književnopovijesnog motrišta sagledani mikrokozmos dubrovačkog 19. stoljeća pokazati kao razdoblje koje je iako prema pretežitim historiografskim i književnopovijesnim odrednicama sagledavano kao doba polaganog umiranja nakon pada Republike ipak imalo predstavnike koji su svojim književnim nastojanjima Dubrovniku omogućili toliko potreban kontinuitet primanja i davanja te mu tako osigurali jedinstveno mjesto u hrvatskoj književnoj povijesti.
2. Istražiti fenomen obitelji u 19. stoljeću, posebice u njegovoj drugoj polovici, kao ključne tradicijske strukture dugoga trajanja, osobito u kontekstu jadranskog i mediteranskog prostora (te u okrilju Habsburške Monarhije), posebno Pelješca i otočne populacije (na primjeru stanovništva otoka Mljeta). Kontekstualizirati Bogišćeve pravne običaje u Južnih Slavena i njihov utjecaj na svakodnevnicu obitelji i njezin položaj u društvu. Pritom će se najviše nastojati otkriti stari pravni običaji slavenskih naroda koji se mogu izučavati i s povjesnog, ali i etnografskog ili gospodarskog stajališta.

5.3. Povijest dubrovačke periodike

Proučavanje književne periodike znanosti o književnosti daje nove dimenzije. Časopisi su filteri društvenih i kulturnih utjecaja i važna komponenta opće povijesti i povijesti književnosti. Periodičke publikacije dokumenti su o životu, djelovanju, svjetonazoru ljudi u određenom vremenu. Tijekom povijesti imali su nezanemariv utjecaj na razvitak i bogaćenje informativnog književnog standarda. Časopisi, revije, smotre, almanasi, listovi po svojoj koncepciji i uredničkim nakanama, tematskom dijapazonu, motivskom krugu interesa, pouzdani su pokazatelj i barometar svih najvažnijih tijekova i pulsiranja u određenoj društvenoj sredini. pa su tako i prve dubrovačke periodičke publikacije određivale ritam i pulsiranje književnih, kulturnih i društvenih prilika u Dubrovniku.

Program rada:

Rad na arhivskim izvorima u Dubrovačkom arhivu, istraživanje građe u Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku. Istraživanja u arhivima u Zadru, Splitu i Zagrebu. Proučavanje izvora i dokumenata u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, rad na sintezi obrađenog materijala, pisanje znanstvenih radova i studija. Organiziranje studentske radionice (suradnja studenta s različitim, ali srodnim odjelima Sveučilišta u Dubrovniku, ali i s dugih sveučilišta (Zagreb, Split), prezentacija najboljih studentskih radova).

Posebni ciljevi istraživanja:

Istraživanjem vrela i arhivskih podataka znanstveno valorizirati značaj periodike za kulturnu i društvenu povijest određene sredine, ukazati na utjecaj časopisa, novina i almanaha na ritam i pulsiranje književnih, kulturnih i društvenih prilika u Dubrovniku. Kroz analizu uređivačke koncepcije, stalnih rubrika i suradnika pokazati kako su periodičke publikacije pouzdani svjedoci vremena u kojima nastaju i žive, svojevrsni most od svojih suvremenika prema budućnosti, zaustavljena sjećanja i dokumenti o životu, djelovanju, svjetonazoru ljudi u određenom povijesnom kontekstu.

Pokazati formativnu ulogu periodike u kritičkom ocjenjivanju i selekcioniranju recentne književne produkcije, što je preduvjet njene objektivne povijesne valorizacije.

5.4. Različiti aspekti gospodarskog razvoja na prostoru istočnog Jadrana (15.-20. stoljeće)

Različiti aspekti gospodarskog razvoja na prostoru istočnog Jadrana (monetarna i fiskalna politika, bankarski sustav, vlasnički i posjedovni odnosi, obiteljske strukture, obiteljske i poslovne zadruge, ekohistorija, razvoj turizma, povijest reklamiranja, zadrugarstvo na istočnoj obali Jadrana i dr.) ostali su izvan opsežnijeg istraživačkog fokusa i najmanje zastupljene teme u okvirima suvremenih historiografskih postignuća. Provedbom temeljnih istraživanja dosad neobjavljene arhivske građe, rukopisne ostavštine i različitih statističkih publikacija ostvario bi se značajan doprinos u vidu novih spoznaja o gospodarskim prilikama i kretanjima u prošlosti na području Jadrana u razdoblju od 15. do 20. stoljeća.

Program rada:

Primarna je provedba istraživanja arhivske građe Državnog arhiva u Dubrovniku, Državnog arhiva u Splitu, Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu, te arhiva susjednih država - Arhiva Jugoslavije u Beogradu i Državnog arhiva Crne Gore. Nakon toga slijedi proučavanje periodičkih publikacija i relevantne znanstvene literature radi teoretske podloge i komparativnih analiza. Diseminacija rezultata istraživanja uključuje sudjelovanja na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima i objavljivanje izvornih znanstvenih članaka i autorskih knjiga.

Posebni ciljevi istraživanja:

1. Istražiti i analizirati sustav prihoda i rashoda Dubrovačke Republike tijekom odabranih razdoblja u 17. i 18. stoljeću. Istraživanje bi se temeljilo na arhivskim izvorima Državnog arhiva u Dubrovniku (DADU-40 *Cassa comunis*, serija 59 i *Detta* - Troškovi Kneževa dvora), a obuhvatilo bi i financijsku strukturu otoka Lastova,

kao jedne administrativne jedinice u sastavu Republike (*Libro di entrata ed uscita del camerlengo di Lagosta* (1709-1734), serija 91.8; *Bracciatura (misurazione dei campi) di Lagosta*, 1660., serija 91.8). Na temelju dobivenih podataka precizirale bi se stavke i iznosi državnih prihoda i rashoda i dobio uvid u sustav, strukturu i stabilnost državnih financija. Time bi se ostvario značajan doprinos poznavanju dubrovačkih gospodarskih prilika i dobine nove spoznaje o najslabije istraženom aspektu gospodarskog razvoja Dubrovačke Republike, onom finansijskom. Također, ovo istraživanje omogućilo bi uvid u gospodarsko značenje Dubrovačke Republike u okvirima tadašnjeg mediteranskog prostora.

2. Istražiti zadružarstvo na Pelješcu (Seoske blagajne u Kuni) i otoku Mljetu od kraja 19. stoljeća do danas, te predočiti vrste, oblike i značaj seljačkoga udruživanja i njegov doprinos razvoju otoka Mljeta i pelješkoga područja. Također, prikazat će se koliko su zadruge pridonijele osvješćivanju, održanju i napretku seljaštva u ruralnim tradicionalnim sredinama, osobito za vrijeme nepogoda, ratova ili opće nestašice. Osnovne vrste zadružnog udruživanja koje će biti obuhvaćene istraživanjem su: Raiffeisenova blagajnica – zajmovnica i štedionica, seoske blagajne, vinarske zadruge, potrošno-obrtne zadruge, potrošne zadruge, poljoprivredne zadruge te ribarske, uljarske i pčelarske zajednice. Izvori na kojima bi se istraživala ova tema nalaze se u Državnom arhivu u Dubrovniku (prilog zadružnog registra), u periodičkim publikacijama tipa Zadrugar ili Crvena Hrvatska, a za vrijeme poslije svjetskih ratova i u ostalim tjednicima. Osobito izdašan izvor trebao bi biti Arhivski sabirni centar Korčula – Lastovo gdje su dijelom sačuvani dokumenti Kotarskoga poglavarstva Korčule, među njima i izvješća seoskih zadruga, ali i privatni obiteljski arhivi.
3. Istražiti pojavu turizma s aspekta ekohistorije i početke specifičnih oblika turizma na istočnoj obali Jadrana. Proučiti turističku promidžbu Dubrovačke rivijere u prvoj polovini 20. stoljeća (posebno utjecaj Habsburške Monarhije na njezin razvoj) te njezin odraz na ostvarene turističke rezultate. Također, istražit će se utjecaj i značenje razvoja banaka i bankarskog sustava na dubrovačkom području i njihov utjecaj na poboljšanje i izgradnju turističke infrastrukture.
4. Istražiti posjedovne i vlasničke strukture, agrarnih (kolonatskih) odnosa na Mljetu (posebno u Goveđarima i Babinu Polju) i Pelješcu (na primjeru privatne kapelice sv. Josipa u Grudi kraj Potomja), raščlamba načina nasljeđivanja te usporedba ranijeg razdoblja, vremena Dubrovačke Republike i onog iz 19. stoljeća kad je zapuštena vlasteoska imanja otkupio i preuzeo ojačali lokalni zemljovlasnički sloj. Objava rezultata istraživanja u vidu znanstvenog rada.
5. Istražiti promidžbene poruke, fenomen reklame, reklamnih poruka i slogana te vrste reklamiranih proizvoda i tvrtke koje su se oglašavale u dubrovačkim

novinama na kraju 19. i početku 20. stoljeća te njihov utjecaj na dubrovačko gospodarstvo.

5.5. Kultura sjećanja i hrvatska politička povijest 20. stoljeća

U posljednjih tridesetak godina istraživanje kulture sjećanja jedna je od najbrže rastućih tema koja je svojom interdisciplinarnošću zahvatila mnoge discipline društvenih i humanističkih znanosti. Aktualnost i važnost ove teme i dalje se potvrđuje u suvremenim društvima, a posebno onima s traumatičnim povijesnim iskustvima koja se nisu suočila sa svojom prošlošću. S tom temom su povezani i glavni politički procesi hrvatske povijesti 20. stoljeća. Bolje razumijevanje glavnih fenomena iz suvremene hrvatske povijesti omugačava nam i lakše suočavanje s prošlošću.

Program rada:

Osmišljavanje i sudjelovanje na znanstvenim projektima. Rad na različitim vrstama izvora relevantnima za temu. Praćenje najvažnijih komemorativnih praksi u Hrvatskoj.

Posebni ciljevi istraživanja:

Analiza i razumijevanje kulture sjećanja, simbola i komemorativnih praksi u oblikovanju nacionalnog identiteta u Hrvatskoj. Usporedba hrvatskog slučaja s drugim državama u procesu nacionalne izgradnje i suočavanju s traumatičnim iskustvima 20. stoljeća. Razumijevanje različitih i često suprostavljenih narativa i njihove uloge u javnom diskursu.

Istražiti pojedine aspekte procesa sloma komunističkog režima, raspada Jugoslavije i stvaranja samostalne hrvatske države. Razmijevanje kompleknosti političke tranzicije u okolnostima nacionalnih homogenizacija, borbe za državu, rata i sloma komunizma u Europi.

5.6. Kultura i književnost renesanse u Dalmaciji (književni krugovi i kultura svakodnevice, usmena književnost, talijanski utjecaji, hrvatski latinisti...)

Europska književnost renesanse ima tendenciju napuštanja latinske „lingue francę“ u korist materinih jezika (većina tih jezika onda još nije bilo kodificirano). Pisci su na taj način izgubili većinu svojih čitatelja jer je recipijenta na regionalnom nivou bilo znatno manje nego na „globalnoj“ europskoj razini (kao na primjer Marko Marulić).

Program rada:

Rekonstrukcija cikliciteta Hektorovićeva „Ribanje i ribarsko prigovaranje i razlike stvari ine složene“. Kontekstualizacija spomenutog ciklusa sa arhivnim materijalima u Dubrovniku, Hvaru, Zagrebu i Veneciji. Analiza inter i intratekstualnih referenci (usmena i pismena književnost). Paralelizacija „Vetranovićevih „Planina“ i „Ribanja“. Istraživanje odnosa između hvarske, splitske, dubrovačke i stranih posebno talijanskih književnika.

Posebni ciljevi istraživanja:

Istražiti konstrukciju hrvatskog književnog jezika i identiteta te kulturnog prostora Hrvatske i regije oko nje. Inkorporacija hrvatske renesansne književnosti u kanon europske književnosti. Razumijevanje centrifugalnih i centripetalnih tendencija u književnost i kulturu Europe u doba renesanse.

5.7. Znanje kao društveni i povjesni fenomen u svjetlu filozofijske antropologije

S obzirom na višestoljetnu humanističku i znanstvenu tradiciju dubrovačke sredine te s obzirom na sve utjecajnija istraživanja u egzaktnim znanostima koja ozbiljno dovode u pitanje postojeću znanstvenu paradigmu, nameće se filozofijsko-antropološko pitanje o odnosu između različitih vidova znanja, njihova rangiranja sukladno ljudskoj naravi i društveno-povjesnog konteksta unutar kojega su neka od tih znanja prihvaćana kao ispravna i uvjerljiva, a druga odbacivana kao nepoželjna i/ili neuvjerljiva.

Društvena uvjetovanost znanja na empirijskoj razini

Da bi se tu temu valjano istražilo trebalo bi prije svega utvrditi koja i kakva se sve znanja nude u određenoj društvenoj sredini i u određenom povjesnom trenutku, te koja su od njih i sukladno kojim kriterijima društveno prihvaćena. Kao mjerodavno tu se javlja i pitanje o strukturama u društvenoj hijerarhiji koje odlučuju o tome što je uvjerljivo a što ne, odnosno koja su od tih znanja prikladna za iznošenje pred širu javnost – prvenstveno kroz obrazovne institucije – a koja ne.

Filozofijsko-antropološki pristupi znanju

Istraživanje bi se prije svega usmjerilo na proučavanje filozofske, duhovne i antropološke tradicije, naime teorijskih pokušaja diferenciranja i valoriziranja raznih vidova znanja s obzirom na poimanje čovjekove biti i naravi, odnosno čovjekove društvenosti. Nastojalo bi što cjelovitije obuhvatiti ljudska iskustva i njihove refleksije na globalnoj razini.

Znanje kao društveni fenomen na primjeru Dubrovačke Republike

Istraživanje bi uključivalo proučavanje konkretnih prilika u dubrovačkoj sredini od renesanse na ovam, kako u šire društvenim tako i u humanističkim i znanstvenim krugovima, te u pojedinačnim slučajevima određenih humanista i/ili znanstvenika. Bilo bi usmjereno na dovođenje u vezu strukture vlasti u Dubrovačkoj Republici i konkretnog političkog okruženja u određenom povjesnom trenutku, odnosno tradicionalnih vjerovanja i izvanjskih utjecaja, s onim što se zbivalo u sferi intelektualnosti.

Program rada:

Istraživanje bi uključivalo proučavanje literature koja tematizira empirijska zbivanja vezana uz znanje u prošlosti i suvremenosti, u socijalnom kontekstu, na svjetskoj razini, te druge mjerodavne literature. Istraživanje bi se prije svega provodilo u lokalnim knjižnicama i u arhivu, ali i u drugim knjižnicama u Hrvatskoj i u svijetu. Suradnja s domaćim i stranim stručnjacima za pojedina područja. Na temelju provedenog cjelovitog istraživanja trebalo bi biti moguće izvesti čitav niz interdisciplinarno relevantnih zaključaka, uz ostalo i za dubrovačku sredinu.

Posebni ciljevi istraživanja:

1. Ustanoviti u kojoj mjeri naoko posve irelevantni društveni i povijesni čimbenici utječu na artikuliranje senzibiliteta za šire prihvaćanje ili neprihvaćanje različitih vidova znanja u određenoj sredini i u određenoj povijesnoj epohi, te kako su društveno tretirana neprihvaćena znanja.
2. Utvrditi u kojem rasponu je moguće pristupiti fenomenu znanja te koliko određena društvena sredina uvažava odnosno reducira taj raspon, u korelaciji s općeprihvaćenom percepcijom realnosti odnosno ljudskosti. Utvrditi kako se određeni konkretni pristupi znanju odražavaju na doživljavanje vlastitog ljudskog integriteta od strane onih kojima su nametnuti kao samorazumljivi.
3. Ustanoviti na koji način i u kojoj su mjeri onodobni vidovi znanja – kako onog izuzetnog (npr. kod Gučetića ili kod Boškovića) tako i onog općeprihvaćenog u svakodnevni – uvjetovani povijesnim i socijalnim kontekstom u kojemu su nastali, odnosno u kojemu su bili uvažavani.

5.8. Umjetnost i društvo

Umjetnost i migratorske politike

Fokus je na propitivanju što je izgubljeno u procesu pretvaranja lokalnog djela u globalni fenomen. Tema obuhvaća radove (uglavnom iz suvremene umjetnosti) koji su uklopljeni u globalni umjetnički sistem što rezultira promjenom njihovog značenja i percepcije ovih radova. Kroz istraživanje propitati će se djela suvremene umjetnosti u postsocijalističkim zemljama (s naglaskom na Hrvatsku) i njihov odgovor na period "Tranzicije" i promjenu iz jednog ekonomsko-političkog sistema u drugi.

Umjetnost i društvena odgovornost

Umjetnost može služiti kao instrument u svrhu političkih interesa što je često bio slučaj u povijesti. U novije vrijeme, sve više se javlja alternativna umjetnost koja propituje društvenu odgovornost umjetnosti od raznih oblika socijalno angažirane umjetnosti pa do aktivizma (umjetnost i aktivizam). Ovom temom obraditi će se umjetničke grupe i aktivnosti u Hrvatskoj a i u regiji, koje obrađuju ovu temu te predstavljaju svojevrsni institucionalni kriticizam. Također će se nastojati odgovoriti, koja je relevantnost ove

umjetnosti u današnjem tržišnom i politiciziranom svijetu i društvu, i da li može utjecati na društvenu promjenu?

Javne, kritičke umjetničke prakse

Urbani lokalni identiteti postaju sve porozniji i često se oslanjaju na pregovaranje lokalne specifičnosti unutar univerzalne funkcionalnosti i globalne odgovornosti. Postoji povećana potreba za jedinstvenošću i distinkcijom koja bi ojačala "site – specificity" i određeni urbani identitet unutar globalne ekonomske hijerarhije. U tom smislu javna umjetnost postaje esencijalna za uspostavljanje specifičnih urbanih lokalnih identiteta u svijetu komodifikacije.

Program rada:

Istraživanje u povijesnim arhivima u Dubrovniku, Zagrebu, Ljubljani i Beogradu, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, Muzeju arhitekture Zagreb, arhivu Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu, arhivu Muzeja suvremene umjetnosti, Institutima iz humanistike, te rad na sintezi obrađenog materijala, pisanje znanstvenih radova i studija. Suradnja s domaćim i stranim stručnjacima iz ovog područja.

Posebni ciljevi istraživanja:

1. Istraživačka tema "Umjetnost i migratorske politike" usko je vezana uz temu današnje aktualne situacije u Europi. U kontekstu hrvatskog područja koje je neprekidno uloženo u realitet pograničnog kraja i periferije, naglasiti će se povezanost Hrvatske s povijesnim procesima i kulturnim praksama svoje regije. Interkulturnost i multiperspektivnost pristupa, mogu uvelike doprinijeti prevladavanju napetosti, prisutnih na svim stranama svih dosadašnjih granica koje su u regiji postojale. To je nužno za stvaranje boljih uvjeta za uspješnu međunarodnu suradnju u regiji u budućnosti. Organizirat će se međunarodna radionica na ovu temu sa fokusom na regiju Jugoistočne Europe.
2. Zahvaljujući istraživanju politike umjetnosti očekuje se doprinos boljem razumijevanju povijesnog razvoja odnosa društva i umjetnosti te institucionalnog kriticizma. Uključivanje višestrukih perspektiva trebalo bi pomoći u prevladavanju stereotipa i pogrešnih predodžbi. Od velikog značaja je i raščišćavanje odnosa na relaciji tržište – umjetnost – institucije. Rezultati ovih istraživanja, u koja će se aktivno uključiti i studenti diplomskih studija, uvelike mogu doprinijeti kvalitetnoj obradi ove teme, osobito zbog njenog značenja u suvremenom društvu. Organizirat će se regionalna radionica ili mini-simpozij.
3. Cilj je proširenje znanja o pojedinim aspektima javne, urbane umjetnosti, a poglavito povijesti javnih, umjetničkih intervencija u hrvatskim gradovima kroz interdisciplinarnu i kulturno-antropološku, kao i vizualnu prizmu. Rezultati

istraživanja predstavljat će doprinos upoznavanju povijesti hrvatskih kritičkih umjetničkih praksi također na lokalnoj i nacionalnoj razini, te povijesti ove tematike općenito u europskom kontekstu, u nastojanju da se putem interdisciplinarnih istraživanja prošire spoznaje i o hrvatskom suvremenom vizualnom identitetu. Prikupljena građa predstavljat će iznimno vrijedan materijal za buduća istraživanja, ali i za nastavni rad sa studentima.

6. PLAN ORGANIZACIJSKOG RAZVOJA SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU

Unutar programskog razdoblja planira se započeti i završiti s realizacijom prioritetnog projekta - izgradnje studentskog doma Sveučilišta u Dubrovniku s pripadajućim studentskim restoranom.

Sveučilište je 2016. godine podnijelo zahtjev za financiranje projekta Studentskog doma iz fondova EU, na temelju Poziva na dostavu projektnih prijedloga: Modernizacija, unaprjeđenje i proširenje infrastrukture studentskog smještaja za studente u nepovoljnem položaju u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija. Temeljem provedenog postupka, Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt Kompleks studentskoga doma Sveučilišta u Dubrovniku sklopljen je 6. srpnja 2016. između Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije i ovog Sveučilišta. Ukupna je vrijednost projekta 201.122.675,00 kuna, a bespovratna sredstva iz Europske unije (Europski fond za regionalni razvoj) dodijeljena su u iznosu od 150.900.000,00 kuna. Tijekom 2017. započet će radovi na izgradnji Studentskog doma čiji završetak je predviđen krajem 2018.

Ciljevi tog projekta su:

- stvaranje povoljnijih uvjeta studiranja izgradnjom društvene infrastrukture studentskoga smještaja što će omogućiti pristup visokom obrazovanju te normalan tijek i završetak studija za sve studente, a naročito za studente u nepovoljnem položaju;
- povećanje broja visokoobrazovanoga mladog stanovništva što će povećati raspoloživost znanja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji kao osnovne komponente za razvoj gospodarstva;
- zadržavanje mladoga stanovništva visokog intelektualnog potencijala na domicilnom području jer se danas velik broj mladih koji odlaze studirati na druga sveučilišta po završetku studija ne vraća doma;
- privlačenje mladih iz cijelog svijeta na studiranje i/ili posjet Dubrovniku (stvaranjem prihvatljivih smještajnih i infrastrukturnih uvjeta za mlade ljude);
- daljnji razvoj Sveučilišta u Dubrovniku i stjecanje visokog obrazovanja na specifičnim studijima Sveučilišta u Dubrovniku za sve potencijalne studente iz Hrvatske i drugih država bez obzira na njihov socijalno-ekonomski status.

Nadalje, na Sveučilištu su izvršeni radovi adaptacije i rekonstrukcije središnje zgrade Sveučilišnog kampusa čime je uspješno realizirana prva faza adaptacije Sveučilišnog kampusa Sveučilišta u Dubrovniku, a u programskom razdoblju je planirana izrada

idejnog rješenja i projektne dokumentacije za izvođenje radova na uređenju okolnih zgrada na području Sveučilišnog kampusa (2. faza adaptacije) te početak izvođenja tih radova.

Također, planira se osnivanje Odjela za humanističke znanosti u sklopu kojega bi se pokrenuo diplomski studij iz polja povijesti, kao i drugi humanistički studiji i programi cjeloživotnog obrazovanja. U skladu s time predviđeno je zapošljavanje znanstveno-nastavnog osoblja iz područja humanističkih znanosti, sukladno mogućnostima.

7. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI PROVEDBE STRATEŠKOG PROGRAMA ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA

Temeljna znanstvena istraživanja:

1. Objavljeni znanstveni radovi indeksirani u relevantnim bazama (CC, WoS, Scopus)
2. Citiranost objavljenih znanstvenih radova i njihov dugoročan utjecaj na daljnje istraživanje dotičnih tema
3. Doprinos objavljenih znanstvenih radova u odnosu na dotadašnja znanstvena istraživanja dotičnih tema
4. Objavljeni radovi na stranim jezicima
5. Prijave na znanstveno-istraživačke projekte iz humanističkih znanosti financirane iz državnog proračuna i europskih fondova
6. Znanstveno-istraživački projekti odobreni za financiranje i iznosi financiranja pojedinih projekata i ukupno na razini Sveučilišta
7. Indeksiranje časopisa Sveučilišta i onih povezanih sa Sveučilištem u vodećim svjetskim bazama
8. Omjer između financiranja istraživanja i broja nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima
9. Omjer broja objavljenih radova i broja nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima
10. Obranjeni doktorati iz područja humanističkih znanosti
11. Permanentno praćenje rada i napredovanja mladih istraživača putem godišnjih izvješća
12. Ostvarene suradnje nastavnika i studenta na zajedničkim projektima i objava znanstvenih radova
13. Ostvarenje veće diseminacije znanstvenih postignuća u vidu organizacije različitih znanstvenih događanja (znanstvene tribine, okrugli stolovi, konferencije, radionice, ljetne škole) i odjek zaključaka s takvih događanja u stručnoj i široj javnosti
14. Stvaranje baza podataka s rezultatima istraženih znanstvenih tema

Pružanje znanstvenih, savjetodavnih i stručnih usluga:

1. Izrađeni strateški dokumenti za potrebe tijela lokalne zajednice

2. Ostvarene projektne suradnje s organizacijama u lokalnoj zajednici (tijelima vlasti, javnim institucijama i gospodarskim subjektima)
3. Vrijednost trenutno važećih projekata suradnje s organizacijama u lokalnoj zajednici
4. Ugovori o savjetodavnim uslugama s organizacijama u lokalnoj zajednici
5. Udio prihoda od pružanja usluga gospodarstvu i lokalnoj zajednici i prihoda od intelektualnog vlasništva u ukupnom prihodu godišnje
6. Provedeni programi cjeloživotnog obrazovanja
7. Angažirani nastavnici Sveučilišta u uredništвima uglednih domaćih i inozemnih znanstvenih часописа i u uredništвima izdavača knjiga, uglednim domaćim i inozemnim strukovnim udrugama te u programskim i organizacijskim odborima raznih domaćih i inozemnih znanstvenih skupova
8. Recenzentski angažman nastavnika Sveučilišta u uglednim domaćim i inozemnim часописима i kod uglednih domaćih i inozemnih izdavača
9. Recenzentski angažman nastavnika Sveučilišta na raznim domaćim i inozemnim ustanovama vezan uz ocjenu prijavljenih ili provođenih znanstvenih projekata i sveučilišnih programa

Znanstveno i stručno osposobljavanje i usavršavanje doktoranada, postdoktoranada te ostalih znanstvenih i stručnih kadrova.

1. Obranjene doktorske disertacije
2. Novi ugovori o međunarodnoj suradnji
3. Realizirane međunarodne mobilnosti istraživača i usavršavanja u sklopu Erasmus+ programa
4. Studenti uključeni u programe razmjene i mobilnosti europskih sveučilišta
5. Evidencija izlaganja mladih istraživača i doktoranada na znanstvenim skupovima i njihovog objavlјivanja znanstvenih radova
6. Bolje mogućnosti suradnje s institucijama iz inozemstva te veće mogućnosti mobilnosti istraživača Sveučilišta
7. Osigurani ljudski, materijalni, administrativni i prostorni resursi za obavljanje znanstveno-istraživačke djelatnosti
8. Ostvarena napredovanja zaposlenika u znanstvena i znanstveno-nastavna zvanja
9. Broj doktorata
10. Broj znanstvenika izabralih u zvanja/viša zvanja